

[p1]

Haarlem, Drij-Koningendag van 1888.

Eerweerde Heer en Goede Vriend!

Wij beiden, w'en kunnen niet lange geduren zonder woord en wederwoord, niet waar? Mij althans gaat het alzo: steeds verlange ik naar eenig bericht van U en uwe taal-onderzoekingen, en als ik het ontfang, 't zij dan eenen brief of een N^o van Loquela - dan verheugt zich mijn herte en verkwikt zich mijn geest. En dan - 't laat mij geen ruste, voor ik mijn hertsbegeeren vervuld hebbe, en U een wederwoord gezonden. Uwe vriendschap is mij toch zoo zoet, uwe taalwijsheid mij zoo opwekkend, 't eerste naar het herte, het tweede naar den geest. Moge 't zoo blijven nog lange, lange jaren!

Uwen betoog van den woorde tieren¹ in den laatsten [Loquela] N^o, heb ik wederom met groot genoeg en instemminge gelezen. 'K en hebbe daar niet op aan te merken ofte bij te voegene. - Dat de oudfriesche geveltjes in het friesche Vlaanderland U de oude volksspreuke (hier niet ge-

[p2]

kend) van: "dat viel in Jan z'ne gevele" heeft doen verstaan, was mij aangenaam te lezen. Zie hier, dit is zulk een oud friesch huuske.

.....

1 'tieren' verscheen in: Loquela: 7 (Alderheiligen 1887) 7, p.49-56.

Binnen in 't huus, tusschen de gevelramen, is de heerd. Dit is een woonhuus van eenen geringen man, eenen werkman. De woning van den boer is in hoofzaak eveleens² maar wat grooter en ruimer, en op kelders geboud, die, onder den naam van "molkenkeamer" dient ter bewaringe van den zuivel. Achter zulk een huis staat de groote schuur (skuorre) waar het hooi bewaard wordt, en het vee overwintert (înnath bûthûs - bûthûs, men spreekt "bouthousse"[]], volgens fransche stavenweerde, in tegenstelling, als buitenhuis, tegenover het binhûs, de woning van den boer. Skuorre en hûs zijn door het milhûs (middelhuis), met lager dak, verbonden. In het milhûs staat de tsjerne, de karn, en de tsjîspars, kaaspers; daar wordt de zuivel bereid.

[p3]

In het milhûs is de hoofddeur voor de menschen. En zoo ziet de achtergevel van de schuur er uit.

.....

2 Op dezelfde wijze, gelijk. (WNT)

a. Ulegat (toegang voor de uilen die de schuur zuiver houden van ratten en muizen. b. Banderdoar, toegang voor de hooiwagens tot de eigentlike schuur. c. Klein deurke in de banderdeur tot toegang voor de mensen. d. Bûthûsdoar. Het hedendaachsche woord banderdoar, of banderdeur is eigenlijk te zeggen ban-deur-deur. Oorspronkelijk is het bandoar, barndore, de dore of deur van den barn of schuur, hedendaachsche engelsch: barndoor.

De Salesius-bode bracht mij "boussemare" (slechte tijding) van domheid, en schoolmeesterachtige verwaandheid. Hij mag in 't vervolg mijn huis wel voorbij gaan. - De Friesen zijn al zoo verre, dat zij hunne nieujaarskaarten niet langer in het Hollandsch hoeven te koopen, maar in het Friesch. Gij vindt er een hier bij ingesloten, die Gij verscheuren kunt.

.....[p4].....

Behaagt U die briefkaart niet?

Dat Gij den, zekerlik dubbel verdienen prijs van de Taalkamer hebt moeten derven, doet mij van herten leed; en zoude dit zijn omdat Gij uw antwoord in onze friesch-vlaamsche uitspraak hebt gelezen - de zaak ware dubbel ergerlik en verdrietig. Wij kunnen ons hier in het Noorden, waar alles kalmer en redelijker in zijn werk gaat, zoo iets kwalik voorstellen. Deze gantsche zake is mij uit der maten verdrietig. Mijne instemminge ende genegenheid is met U. Moge 't U ten troost zijn!

Hebt Gij de laatste vergadering van de Taalkamer bijgewoond? Mijn stadgenoot D^r [jurist] Joan Bohl was er aanwezig, zoo als ik uit de Nieusmaren vernomen hebbe. Ik en ken den Heer Bohl volstrekt niet, en weet niet dat ik heb³ ooit gezien hebbe. Ook woont hij nog maar korten tijd hier ter stede, en hij heeft buitendien d'uitoefening van zijn ambt (hij is pleitbezorger) t' Amsterdam. - Wanneer zal de volgende vergaringe gehouden worden? Ik hoop van herten die te zullen kunnen bijwonen. Mijne benoeming tot lid der [Vlaamsche] taalkamer en heb ik nog steeds niet ontvangen. Hoe lange talmt dat!!!

..... [p5]

..... 2/

Ach! en nog eene “boussemare” brengt mij uw brief. Ook het oud-vlaamsche gouden oorijzer gestolen!!! Uit de toogkamer in de broeltorre, waar ik met U geweest ben? O! die schelmen!

Houd uw ander oorijzer toch goed bewaard, smee ik U - en breng het niet naar die oudhedenkamer. Is er anders geen welbewaakt oudheids-museum in uw gewest? Te Brugge niet? -

Mijn zoon Andries is gisteren weer naar Bonn vertrokken, om zijne studiën te vervolgen. Door en met hem heb ik alleraangenaamste feestdagen van Kerstmis en Nieuwejaar beleefd, zoo dat de opoffering die ik zijnentwegen gedaan hebbe, om niet naar de vergaringe te Gent te gaan, mij niet en rout.

Oud Nederland is voor Vlaanderen verkrijgbaar gesteld door mijnen uitgever bij de Seyn-Verhougstraete tot Rousselaere.

Ik meen dat mij in Vlaanderland eens de geslachtsnaam Bouckenoooghe is voorgekomen. Is U een man bekend die dezen naam draagt? Zoo ja, ei! meld mij dan, als 't U belieft, zijne

..... [p6]

t'huisrichting. Hier, aan de Zaan te Wormerveer woont een welgesteld en achtbaar koopman, een man van groote taal- en letterkundige liefhebberije; hij heet Boekenooogen. Zijn oudvader, levende omstreeks den jare 1600, schreef zijnen naam als Bouckenoooghe; hij was een West-Vlaming (uit Ledeghem, meen ik), en is uit zijn Vaderland naar Holland geweken, vluchtender voet, als van de Roomsche kerke afgevallen. Onze wormerveerder Boekenooogen zoude geerne de verloren samenhang tusschen de hollandsche en vlaamsche leden

.....

3 Lees: hem.

zijner maagschap weêr herstellen. Hij is een achtbaar man. Indien mijn geheugen mij niet grovelik bedriegt (en dit heeft het nog maar zelden gedaan), dan is mij voor een paar jaren in uwe gou die naam nog voorgekomen, op een opschrift of naamberd, of iets dergelijks. Misschien kunt Gij mij te recht helpen.⁴

Voor dit maal genoeg. Met vriendschappeliken groet, en trouen handslag,

Uw toegenegen

Johan Winkler.

.....[p7].....

Briefkaert.

Oan de Hear Johan Winkler

Haarlem

Ofstjûrd troch Meinsma⁵

.....[p8].....

Men scoene hast in hekel oan 't nijjierswinskjen krije, om't der just mei dat nijjierswinskjen sa'n heisliken koal forkocht wirdt. Mar as de iene frjeun fen de oare in blyk fen frjeunskip kriget, dat scil him altyd wolkom wêze. En dêrop rekkenje ik by Jo, as ik Jo hjûd "folle lok yn 't nije jier!" tawinskje.⁶

.....

4 Gezelle gaat ten rade bij Frans De Potter, zie [brief van G. Gezelle aan F. De Potter van xx/\[01-02/1888\]](#).

5 Verstuurd door Meinsma (volgens poststempel 01/01/1888, Dokkum). Winkler stuurt Gezelle later nog een kaartje van Meinsma bij zijn [brief van 06/01/1891](#).

6 Gezelle vertaalde deze wensen, liet ze drukken en verstuurde ze naar zijn vrienden als curiositeit. In het Guido Gezellearchief is een kaartje met Gezelles vertaling nog aanwezig (nr. 9680 bis).

Vertaling van Guido Gezelle: "Men(schen) zoudene haest een ekel aen 't nieuwjærwenschen krygen, om(dat) der just mee dat nieuwjærwenschen zoo'n yzelyken ko(uw)el verkocht werd. Maer als de eene vriend van de a(nd)ere een blyk van vriendschap krygt, dat zal hem altyd welkom wezen. En daerop rekene ik by jû, als ik jû huid(en) 'veel (ge)luk in 't nieuwe jaer!' toewensche."

.....

Meer info: H. De Bos, De Friese nieuwjaarswens van Guido Gezelle. Een mystificatie in miniatuur. In: Gezellekroniek 12 (1977) p.157; 151-164. (Ook verwijzing in: Walgrave, Het leven van Guido Gezelle, Vlaamschen priester en dichter, Amsterdam, 1923-1924, p.97, met foute datering 1883).

Briefbeschrijving

Verzender	Winkler, Johan
Ontvanger	[Gezelle, Guido]
Verzendingsdatum	06/01/1888
Verzendingsplaats	Haarlem
Annotatie	Briefversie van datering: Dry-Koningendag van 1888. ; adressaat gereconstrueerd op basis van toegevoegde notitie.
Annotatie	Briefversie van datering: Dry-Koningendag van 1888. ; adressaat gereconstrueerd op basis van toegevoegde notitie.
Gepubliceerd in	De briefwisseling tussen Guido Gezelle en Johan Winkler. Deel 2: Brieven (1884-1899) / door Dries Gevaert. - Gent : onuitgegeven licentieverhandeling, (academiejaar 1983-1984), p.284-287

Documentbeschrijving

Fysieke bijzonderheden

Drager	dubbel vel en enkel vel, 212x135 ; bijlage: 93x141 wit papiersoort: 6 zijden beschreven, inkt
Staat	volledig
Vormelijke bijzonderheden	op zijde 2 bovenaan en onderaan: 2 schetsen ter illustratie op zijde 3 bovenaan: schets ter illustratie (beide van de hand van Johan Winkler)
Toevoegingen	op zijde 1 links in de bovenrand: Aan G. Gezelle (inkt, hand P.A.)

Bewaargegevens

Land	België
Plaats	Brugge
Bewaarplaats	Guido Gezellearchief

ID Gezellearchief	5965
Bibliotheekrecord	https://brugge.bibliotheek.be/detail/?itemid=library/v/obbrugge/gezelle12253

Inhoud

Incipit	Wy beiden, w'en kunnen niet
Tekstsoort	brief
Talen	Nederlands; fry

Gevolgde codeerpraktijk

De tekst werd diplomatisch getranscribeerd, en aangevuld met een editoriale laag.

De oorspronkelijke tekst werd ongewijzigd getranscribeerd; alleen typografische regeleindes en afbrekingstekens, en niet-betekenisvolle witruimte werden genormaliseerd.

Auteursingrepen in de tekst (toevoegingen, schrappingen), en latere redactie-ingrepen (schrappingen, toevoegingen, taalkundige notities) door de lezer werden overgenomen en expliciet gemarkeerd.

Voor een aantal tekstfenomenen werden naast de oorspronkelijke vorm ook editeursingrepen opgenomen in de transcriptie: oplossingen voor niet-gangbare afkortingen en correcties voor manifeste fouten. Daarnaast bevat de transcriptie editeursingrepen ter verbetering van de leesbaarheid (toevoegingen, reconstructies) of ter motivering van transcriptie-beslissingen (aanduiding van onzekere lezingen, weglating van onleesbare tekst). Alle editeursingrepen worden expliciet gemarkeerd.

Colofon

Titel	06/01/1888, Haarlem, Johan Winkler aan [Guido Gezelle]
Editeur	Rik Van Gorp; Universiteit Antwerpen
Wetenschappelijke leiding	Els Depuydt
Partners	Openbare Bibliotheek Brugge (Guido Gezellearchief); Centrum voor Teksteditie en Bronnenstudie (Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal en Letteren); Instituut voor de Studie van de Letterkunde in de Lage Landen (ISLN) (Piet Couttenier, Universiteit Antwerpen); Guido Gezellegenootschap
Uitgever	Guido Gezellearchief, KANTL/CTB
Plaats van uitgave	Brugge, Gent
Publicatiedatum	2023

Beschikbaarheid	Teksten en afbeeldingen beschikbaar onder een Creative Commons Naamsvermelding - Niet Commercieel licentie.
Disclaimer	De editie van de Guido Gezellecorrespondentie is het resultaat van een samenwerkingsproject met vrijwilligers. De databank is in opbouw, aanvullingen en opmerkingen kunnen gemeld worden aan els.depuydt@brugge.be .
Citeren	Een brief kan worden geciteerd als: [Naam van editeur(s)], [brieffschrijver aan briefontvanger, plaats, datum]. In: GezelleBrOn, Wetenschappelijke editie van de correspondentie van Guido Gezelle. [publicatiedatum] Available from World Wide Web: [link]
